

čini, ko je ni marala cela nadžupnija. To bi bilo kaj drago »darilo«; kajti Mariborska hranilnica je vknjižena na njej z 10.000 gld. (glej zemlj. bukve št. 109), a vrhu tega ima pa še njen lastnik, nemški šulverein pri njej iskati 8000 gld. (glej »Gr. Tagblatt«, 9. sept. 1891). Kako vam bi bilo mogoče poravnati tak dolg pri slabih letih, ko se imate pri Svetokriški šoli plačati okoli 7000 gld.?

Kmetje, zdaj je čas, da si pomagате, pozneje bo kes zastoj. Nihče naj ne ostane doma, zanašajoč se na druge. Ob dnevu volitve pa si pogledajte, kdo je z vami, kdo proti vam; nasprotnih rokodelcev, krčmarjev in trgovcev ne podpirajte več na svojo lastno škodo. Svoji k svojim! Izvolite si župana, ne, pred katerim bi se tresli, ampak župana, ki vas bo ljubil in vi njega! Volilci pogum, Bog je z nami, zmaga bo naša!

—r—

Cerkvene zadeve.

Janez Kramberger, župnik Vurberški.

Župnik. — Pošteni Vurbržani so bili svojega novega dušnega pastirja tem bolj veseli, ker so bili rajni gospod, kakor ovčica, krotki in iz srca ponižni. Mi, ki smo poznali njihovo gorečnost za duhovno pastirstvo, smo se pa bali, da nam bodo pri svojem slabem zdravju in ostrem, spokornem življenju, na težavni župniji, ki šteje blizu 1800 duš, prehitro obnemogli. Tamošnji svet je namreč, kakor sploh po Slovenskih goricah, ves bregovit: razun tega stoji farna cerkev prav na koncu župnije na precej visokem in strmem hriščeku. Rajni gospod se pa niso nikdar prenačili. Počasno so hodili, pa so vselej prav prišli. Posebno skrb njim je prizadevala šola, ki o njihovem prihodu niti pravega doma ni imela. Eden razred je bil v farovžu v pritličju, in ravno tam je imel tudi eden g. učitelj prav ubožno sobico. Drugi razred, z nadučiteljem, je pa bil prav daleč od cerkve v samotni kmečki hišici, ki za šolske namene ni bila primerna. Zato so se trudili naš gospod in so prigovarjali tudi faranom, naj se jim nikar ne mili, kar za šolo izdajo. Rekli so z rajnim nepozabljivim škofom Slomšekom: »Dobra, krščanska šola bo vašim otrokom najboljša dota, katere njim nobena nesreča vzela ne bode. Bog sam vé, kam se otrok pride; česar se v mladosti nauči, to več velja od gotovega denarja. Za župnijsko cerkvijo je šola župnije prva dobrota, iz katere Jezus kliče: Dajte malim k meni priti in ne branite njim, zakaj njihovo je nebeško kraljestvo«. — Pri tem svojem hvalevrednem prizadevanju so najboljši farani svojega dušnega pastirja zvesto podpirali, in tudi posvetna oblast je bila njihove gorečnosti za šolo vesela. Ali zoprniki so se tudi oglasili. Da bi vsemu nasprotovanju konec naredili, kupili so s svojimi denarji za šolo potrebno zemljišče in iz svoje hoste so dali posekati toliko drevja, kar ga je bilo za novo stavbo reba. Pred dvema letoma so z velikim trudom in z¹ nemalimi stroški kot načelnik šolskega odbora dozidali na lepšem mestu, kraj ceste prav lepo in prostorno šolsko poslopje, ki bo še dolgo, dolgo let prav lep spominek njihove gorečnosti za dobro šolo.

Še bolj, kakor za novo šolsko poslopje, so pa skrbeli za to, da bi se ohranil in kjer ga ni, vrnil v šolo pravi krščanski duh. Želeli so si, naj bi povsod nastopilo med šolo in cerkvijo tisto srečno razmerje, ki si ga želijo sv. oče rimski papež in katoliški škofje po

vsem svetu, z njimi pa tudi vsi modri katoličani, da se namreč sv. cerkev in pa ljudska ali farna šola lepo podpirata med seboj, kakor skrbna mati in pa pridna hčerka. Sv. katoliška cerkev želi, naj prešinja luč in toplota svetih krščanskih resnic vse šolske nauke in pa vse delovanje učiteljev in učencev. Svetej cerkvi sovražna stranka si pa po vsem svetu prizadeva, sveto cerkev in krščanski nauk popolnoma iz šole izriniti, frامason ali brezverec Sekardt piše: »Narodna šola mora biti za otroke to, kar je toča za odrasle, učilnica brezbožnosti«.

V Belgiji so pod ministrom Humbeckom svoj namen že dosegli, enako tudi na Francoškem. Rajni gospod so dobro vedeli, da naši šolski gospodje sploh živijo z dušnimi pastirji v lepi zastopnosti, in jih tudi zvesto podpirajo; bali so se pa, da bi pohujšanje kedaj tudi k nam ne prišlo, posebno po nevernih spisih, in za to so veliko molili in tudi svoje župljane moliti opominjali, naj bi ljubi Bog nas te nesreče varoval, da bi si pri nas sv. cerkev, in pa njena hčerka, ljudska šola, navskriž ne prišli; želeli so marveč, naj bi tudi znaprej duhovni pastirji šolo prav izdatno podpirali, gospodje učitelji pa svojim učencem ne svetili samo z lepimi nauki, ampak pred vsem tudi s pobožnim krščanskim življenjem. Besede mičejo, izgledi vlečejo!

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Sv. Janž na Dravskem polji 6 fl. 50 kr., Spodnja Polskava 3 fl. 60 kr., Ruše 11 fl., Sv. Marjeta niže Ptuj 10 fl., Makole 44 fl., Studenice 8 fl. 55 kr., Remšnik 6 fl. 23 kr., Vitanje 10 fl., Dobrna 3 fl., Sv. Martin pri Vurbergu 16 fl.

Gospodarske stvari.

Nekaj o gnojenji in gnojilih.

(Dalie.)

Ako človekoljub, stoječ pred bornimi poslopji, katera že tako kažejo, da ni tu posebno blagostanje doma, tedaj vidi, kako gnojnica teče po cestah, kako se razgubi v kraje, kjer prav nič ne hasni, kako se rahlo nakopičeni gnoj na solncu pari in pri tem ravno svojo najdražjo obstojino, dušec gubi, kako se perje itd. brezskrbno meče v meje itd, milo se mu stori o takem pogledu. Ko se pri najboljem ravnanji naša zemlja opešava, kaj še, ako se z njim tako potratno ravna! Gnoj je kmetovalcu prava hranilnica, pravi kapital. Kaj mu hasni obsežno pa pusto polje, ako nimajo na njem rastline dovolj živeža! Kakor so učenjaki zračunili, ima liter gnojnice vrednost pol krajcarja. Koliko krajcarjev se torej vsako leto razgubi, posebno ker še nje najmenitnejši del, dušec v spojnini z vodencem kot amonijak razpuhteva. Paziti je toraj treba na vsako trohico gnoja, bodi-si živinskega ali družega. Gnoj treba dobro stlačiti in ga večkrat posipati, da preveč ne trohni in preveč amonijaka ne izgine. Amonijak je tudi dobro v gnojnici z žvepleno kislino pridržati. V gnojnici se namreč nahaja v spojnini z ogljenčevo kislino in je tako jako hlapen, med tem, ko žvepleno-kisli ostane. Tudi je dobro, gnojnico v jamo napolnjeno z drobičem s pota loviti ali še bolje je radi tega gnoju kupe z mavcem (gipsom) potresati ali pa že z njim v hlevu nastiljati.

Pri vsem pa je treba še paziti, da dobimo tudi od zunaj izven našega posestva kaj gnojil. Tako nabirajmo pridno pepel, kateri ima od listnatega drevja v 100 kg. 10 kg. kalija in 6 kg. fosforove kiseline med tem, ko je od jelovine samo 6 kg. kalija in 4-5 kg. fosforove kiseline. Zbirajmo vse odpadke od rogovja, ka-

tero ima 10 2°/_o dušica, 5-5 fosforove kiseline; saje, katere imajo 1-3 ^o/_o dušica, 0-4 fosforove kiseline 2-4 ^o/_o kalija, sploh pa vse smeti, katere spravljamo na kup in napravljamo iz njih posebno za travnike izvrstni gnoj. Preobširno bi bilo navesti vsako to stvarino posebej, katera ima vrednost kot gnojilo. Priporočamo samo vsa-
cemu gospodarju, da ni slavnice ne pusti na potu propasti, temveč da vse spravi na svoje gnojišče, na kompost. Kolikor več mu bode mogoče taci snovij izven svojega posestva dobiti in kolikor manj jih izvaža, toliko lažje bode svoje zemljišče v ravnotežji vzdržal, toliko več bode svojemu blagostanju pomagal. Naj stopi v zvezo z mesarji, čevljarji, mlinarji itd. in naj marljivo zbira vse njih odpadke. Cestno blato, posebno kjer se ceste z granitom posipavajo, kateri imajo do 8 ^o/_o kalija, je živeji promet, kjer je veliko živalskih odpadkov, je tudi dragocen gnoj in naj se v nemar ne pusti. Samo ob sebi se zastopi, da ravna tudi z vsemi domačimi odpadki tako. Ako ima dovolj travnikov, sploh prostora za krmilo rastline v primeri k drugemu posestvu in te potem s temi pridobljenimi odpadki dovoljno gnoji, ter vso tako obilo pridelano krmo za svojo dobro rejeno živino porabi, potem se mu ni bati, da mu bode zemlja opešala. Ako pa vendar le ni mogoče dovolje snovij nabaviti, mora se poslužiti umetnih gnojov in sedaj pridemo do oddelka, gnojenje vinogradov in sadunosnikov.
(Dalje prih.)

Cepljenje po zimi.

Kmeti pri nas navadno v spomladi, meseča aprila, ko je mesec v mlaji in 3 do 6 dni star, cepijo in imajo vero, da potem drevo čez 3 do 6 let tudi rodi. Tudi cepiče (sušnike, od kod je ta beseda?) navadno takrat režejo, ter se pusti navadno celi cepič, kakor je dolg, ali to so velike napake. Cepiče moramo že meseca januarija in februarija narezati ter v pesku v senčnem kraju hraniti. Cepiti pa moremo tudi od novega leta do konca maja. Razumeje se, da si moramo, če hočemo po zimi v hiši cepiti, že v jesen divjake oskrbeti ter jih v pesku hraniti.

Z veseljem lahko opazujemo, da ima mladina veliko veselje s sadjerejo, in zato moramo gg. učiteljem hvaležni biti in želeči je, naj bi vse občine po zmoglosti šolske vrte podpirale, kjer se šolarji sadjereje učijo.
F. P—k.

Sejmovi. Dne 19. februarja na Gorenji Polskavi, v Pišecah in v Gradci. Dne 22. februarja v Braslovčah, pri sv. Filipu v Kozjanskem okraji, na Teharjah in pri sv. Vidu pri Lipnici. Dne 24. februarja v Arveži, v Ločah, v Rogatci in v Slov. Bistrici. Dne 25. februarja v Šostanji.

Dopisi.

Iz Ormoža. (Naznanilo.) Naznanim, ti, dragi »Slov. Gospodar«, veselo novico, da je pravila ormoške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda vlada potrdila. Vsled tega posvetoval se je osnovalni odbor, kedaj da bi podružnica začela svoje delovanje in sklenil je, da bodi konstituiranje podružnice dne 21. svečana v prostorih ormoške čitalnice, a slavnostna otvoritev za pomladi, kedaj po veliki noči. Vendar pa bode tudi 21. svečana, kolikor moči, slovesen dan kot rojstven dan deteta domorodnosti našega narodnega ženstva, skušajmo torej vsi k temu pripomoči! Ob 10. uri zjutraj bode sv. maša, pri kateri bode pel pevski zbor ormoške čitalnice. Popoldne ob 4. uri bode zborovanje

s poročilom osnovalnega odbora, volitvijo odbora in sprejemanjem društvenic. Ob 6. uri začne se veselica. Navzoče pozdravila bode gospa Roža Mikl, veletrževca soproga iz Ormoža. Sledilo bode petje in predstavljanje veseloigre: »Ultra«. Med temi točkami koncertovala bode godba. Po zvrstitku vspeveda bode ples. Ker je namenjen čisti dobiček podružnici in ker bo vstopnina samo 20 kr., bode vdeležitev gotovo ogromna. Komur so znane naše razmere, izvestno bode radostnim čutom pozdravljal novo podružnico, kajti le silnej potrebi in nikacemu iz-zivanju bode služila. Če se po našem mestu blažena nemščina šopiri in čuješ le tuji zvonek, če tudi »šul-vercin« svoje kremplje stega nad milo slovensko deco, tedaj je pač silna potreba, da začnemo tudi mi Slovenci protiviti se tujemu nasilstvu, treba je, da nam bodo doneli zopet zvonki slovenski pozdravi in glasovi v uho. In da ravno ženstvo zamore največ uplivati na razvoj slovenskega duha, to je razumno, saj odgoja naše dece leži v njih rokah in če je mati Slovenka, bode gotovo tudi zarod njen v narodnem duhu vzgojen. K pristopu v žensko podružnico oglasilo se je do 50 žensk. K vres-ničenju te misli gre največja zasluga gospici Tiliki Freuensfeldovi.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Bralno društvo) imelo je dne 24. prosinca t. l. svoj občni zbor. Predsednik društva, gospod Jernej Košar pozdravi zbrane, povdarjajoče korist bralnih društev. Spodbujal je prisotne ude, naj se krepko oklenejo svojega društva, da ne bomo proti svojim sosedom nazadovali, ki se veliko bolj brigajo za gmotno in duševno stanje bralnih društev. Naševal je zglede iz sosedstva, ter jih primerjal našim. Za tem sledilo je poročilo tajnika. Gmotno ali s knji-gami in časopisi podpirali so v preteklem letu sledeči gospodje društvo: č. g. Kunce, tukajšnji župnik, daroval je razen podvojene letnine več letnikov »Slov. glasnika«; č. g. kaplan Frangež plačal je za društvo »Slov. Gosp.« in »Družbo sv. Mohorja«; tajnik gospod Strelec plačal je »Matico slovensko« in »Kmetovalec«; gospod dr. Jakob Ploj, odvetnik v Ptui, naročil je »Mir« in eden iztis »Domovine«; gospod Anton Kupljen, c. kr. notar v Črnomlju, naročil nam je še razen letnine »Dolenjske novice«; gospod Franc Hrašovec, upokojen c. kr. okr. sodnik v Gradcu, poslal nam je še drugokrat lepo zbirko knjig; dalje sta poslala gg. Anton Brumen, adv. koncipijent v Celji in č. g. Emeran Šlander, admontski oskrbnik v Gornji Radgoni, po 2 gld. letnine. Vsem tem dobrotnikom bodi toraj izrečena pristrčna zahvala! Zahvaliti se nam je še oni šestorici gospodov, ki so pri lanskem občnem zboru darovali vsak po 1 gld. za društveno omaro, tako da ima sedaj društvo vendar enkrat prav lepo shrambo. Društvo je imelo v preteklem letu dve veselici. Prva bila je 25. januarja o priliki občnega zbora, druga pa je bila dijaška veselica 6. septembra, pri kateri je bilo poljudno predavanje o turskih vojskah na Slovenskem, ter ste se predavali dve pesmi: Turki pri Stevici in kralj Matjaž. Svoje poročilo sklone poročevalce z željo, da se stanje društva v tekočem letu popravi društvenikom na čast in korist. Društvo je imelo v preteklem letu 45 gld. 93 kr. dohodkov in 37 gld. 9 kr. stroškov, toraj ostanka 8 gld. 84 kr. Da je bilo tako gospodarstvo pri prej omenjenih razmerah mogočno, je le zasluga imenovanih zunanjih udov in gg. podpornikov, toraj še enkrat: pristrčna jim hvala! Dalje se omeni, da bo imelo društvo 21. februarja večjo veselico, pri kateri se bo razven pesmij igrala tudi glediščna igra: »Kje je meja«. Igrali pa bodo to igro igralci od Male nedelje, kateri so jo doma pri občnem zboru prav dobro predstavljali. Na predlog gospoda Stuheca izvolil se je prej-šnji odbor tudi za tekoče leto in sicer: gg. Jernej Košar, predsednikom, Jernej Frangež, podpredsednikom, Ivan